

Invloed van die ontvouende politiek op die onderwys

Dirk Kotzé, Unisa

- Wat is die ontvouende politiek?

- + ANC interne politiek: toenemende polarisering, onsekerheid oor Desember uitslag

  - 2 ANC's gegroepeer rondom JZ en CR, tussen provinsies, tussen JZ en COSATU-SAKP

  - COSATU/SADTU resoluëie 2015 tgv CR – dus nie deel van JZ-kern

  - Min. Basiese Opvoeding voormalige ANCVL President, maar krities teenoor JZ : vroue nie verenig tgv JZ (Khoza, Sisulu, Mbete)

  - Min. Hoër Onderwys & Opl ook SAKP Alg Sekr: meer openlik anti-JZ

Ontvouende politiek (2)

+ ANC se kiesersteun kwyn: 2004 **69.7%** - 2009 **65.9%** - 2014 **62.2%** -
2016 **54%** - 2019 ?

metros: Kaapstad, Johannesburg, Tshwane, Nelson Mandela-baai
Ekurhuleni 48% (AIC) – stedelik/plattelandse verdeling

+ koalisiereregerings op metro/plaaslike vlak – 2019 provinsiaal (GP),
moontlik nasionale vlak (54%) – samekoms van opposisie (DA+EFF,
kleiner partye) – EFF 40% GP, jongmense

+ studentebeweging 2015-16: #feesmustfall – nie-party politieke beweging –
klem op staat-samelewing verhouding tot onderwys (veral
finansiering) en kennisleer (dekoloniaal)

+ ekonomiese situasie, groeiende werkloosheid (jeug), verstedeliking ²/₃

Implikasies vir SA onderwys

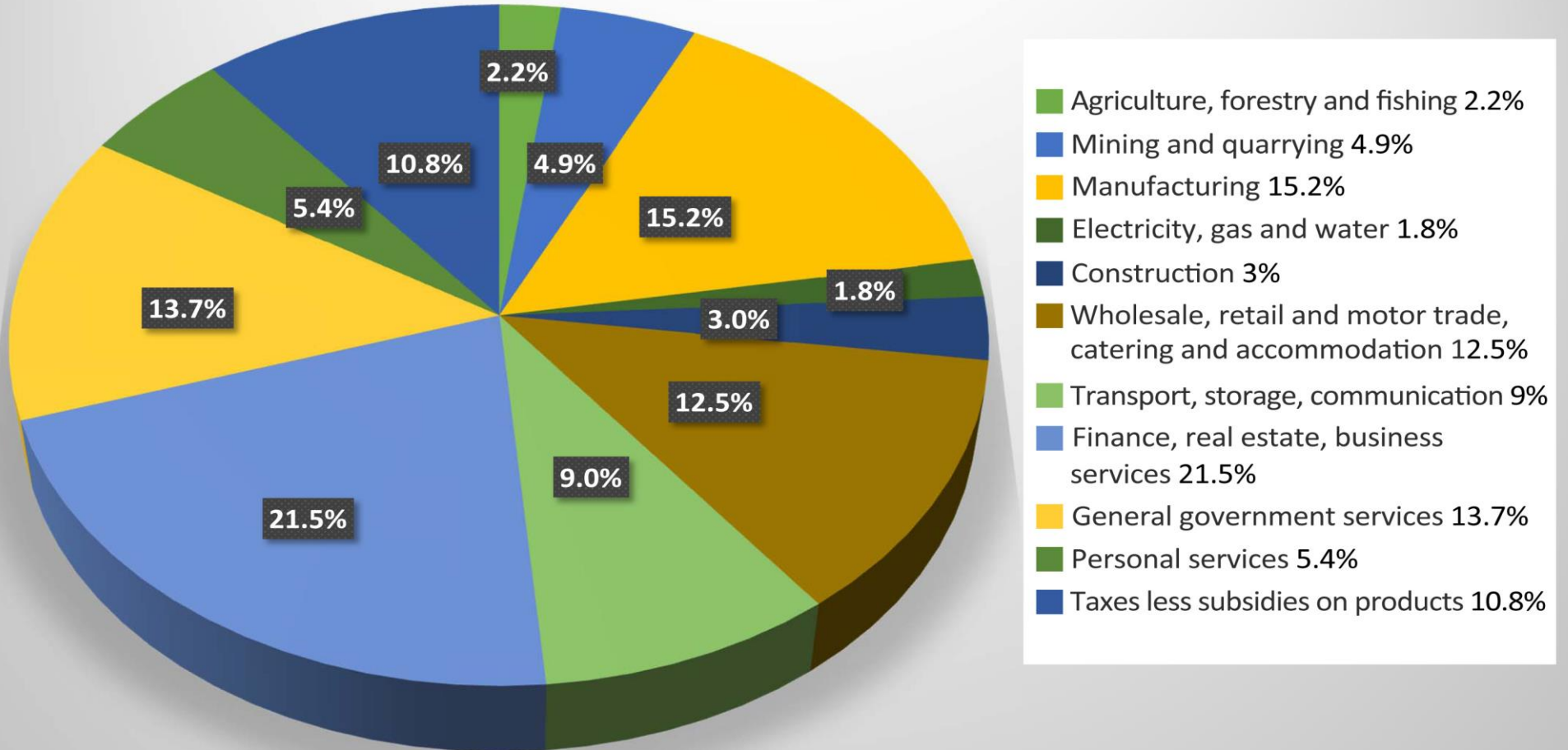
- Groter onsekerheid oor wie in toekoms op prov vlak onderwys beheer
- Minder beleidsekerheid oor algemeen: ANC verdeeldheid beperk beleidsontwikkeling (NBK Jul 2017) – nuwe ANC Pres moet beleidshersiening inisieer – onsekerheid oor 2019 (54%) vir nasionale regering
- Vakbond teenwoordigheid in onderwys: COSATU verloor lede, nou oorwegend openbare sektor lede
  - COSATU is pro-CR – Desember verkiesing bepaal toekoms van Alliansie en invloed van vakbonde in Regering
- EFF (DA) fokus op universiteite – nie skole soos COSAS – aantreklik vir jeug, maar beperk tot GP, NW, Limp – nou KZN

Implikasies (2)

- Sosio-ekonomiese dinamika:

1. Verstedeliking = groter druk op skoolfasiliteite in stedelike gebiede en afname op platteland
2. Swakker groei, minder belastinginkomste = druk op onderwysbegroting
3. Werkloosheid, groeiende ongelykheid:
  - i vereis herstrukturering van tersiêre onderwys (meer diversiteit, opsies TVET⁺, meer volwasse onderrig, meer loopbaanveranderings – primêre & sekondêre onderwys daarby aanpas)
  - ii herbesinning van kurrikula, kwalifikasies: geletterdheid ↔ werkskepping - moet aanpas by veranderings in SA ekonomie

South Africa's key sectors: contribution to GDP growth in 2013

Implikasies (3)

- Demokrasie, menseregte, politieke pluralisme:
  - vertroue in politieke instellings (partye, verkiesings, politici) daal
  - kennis van Grondwet, menseregte, demokratiese beginsels beperk
  - openbare betrokkenheid, deelname beperk, veral jeug – gevoel van openbare diens baie beperk
- + onderwys kan bydra tot burgerlike bewussyn, nasionale identiteit, kennis van openbare domein, leierskap, openbare diens